

О.В. Попко, канд. екон. наук, доц. (НУБГП, Рівне)
О.Ю. Нетецька, студ. (НУБГП, Рівне)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЛОГІСТИКИ УКРАЇНИ

Українська логістика на даний момент є однією з найдорожчих за світовими стандартами. Індекс ефективності логістики LPI (англ. Індекс продуктивності логістики) за даними Світового банку за підсумками 2016 року ставить Україну на 80-те місце з 160 країн, знизивши її позицію порівняно з 61-м у 2014 році.

Індекс ефективності логістики використовується для вимірювання ефективності міжнародних ланцюгів поставок. Оцінювання здійснюється за п'ятибальною системою за такими характеристиками: ефективність митної обробки вантажу, можливість організації міжнародних вантажовідправлень, ефективність місцевої логістичної інфраструктури, контроль і моніторинг міжнародних вантажовідправлень, рівень логістичних витрат всередині країни, своєчасність доставки вантажів у пункти призначення та ін.

За даними аналітичного огляду VoxUkraine, у 2016 році перші місця логістичного рейтингу посіли Німеччина, Люксембург, Швеція та Нідерланди. Десять лідерів за показниками LPI довершують Сінгапур, Бельгія, Австрія, Великобританія, Гонконг і США. Китай опинився на 27-му місці (на 1 п. вище рейтингу 2014 р.). Індія (найбільш швидкозростаюча економіка) не потрапила в першу 30-ку, опинившись на 35-му місці, що на 19 позицій вище значення показника 2014 року. Україна, на жаль, опинилась на 80-му місці, Росія – на 99-му (2014 р. – 90-те місце), Білорусь – на 120-му (2014 р. – 99-те місце). Завершують список за LPI Екваторіальна Гвінея, Мавританія, Сомалі, Гаїті та Сирія.

За даними експертних досліджень, найнижчу оцінку вітчизняна логістика отримала за рівнем митного оброблення вантажів (2,3 бала проти 4,12 у Німеччині), що відповідає 116-му місцю в списку. Максимальну оцінку Україна отримала за своєчасністю доставки вантажів до пунктів призначення (3,51 бала проти 4,45 у Німеччині), що відповідає 54-тій позиції у рейтингу.

Аналіз динаміки індексу ефективності вітчизняної логістики за 2007–2016 роки дозволив виявити: у 2007 р. Україна посіла 73 місце серед 150 країн світу (індекс LPI – 2,55); у 2014 р. індекс LPI досяг позначки у 2,98 бали, що дозволило нашій країні розташуватися в світовому рейтингу на 61 місці між Аргентиною (2,99) і Єгиптом (2,97) серед 160 країн світу. Однак уже у 2016 р. Україна з 61 місця перемістилася на 80 (до 2,74 бали), погіршивши фактично якість усієї інфраструктури.

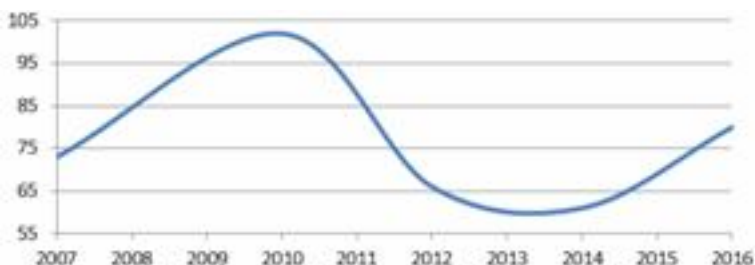

Рис. Рейтинг ефективності логістики України за 2007–2016 роки

Незважаючи на певну суб'єктивність дослідження ефективності логістики за методологією Світового банку, можна виділити ряд основних проблем розвитку логістики в Україні:

- 1) недостатній рівень інвестицій у розвиток інфраструктури, невисокий рівень кваліфікації логістичного персоналу;
- 2) недосконалість митного та інших видів контролю на зовнішньому кордоні;
- 3) відсутність нормативно-правового регулювання;
- 4) відсутність статистичного обліку на національному рівні показників розвитку логістики;
- 5) слабка інтегрованість в Євразійську логістичну систему.

Не зважаючи на те, що Україна має розгалужену внутрішню транспортну систему, а регіони характеризуються високим рівнем кооперації, можемо констатувати неефективне переміщення регіональних потоків, що пов'язано насамперед з нерозвинутою логістичною інфраструктурою регіонів. Так, низька якість автомобільних шляхів сполучення, відсутність інвестицій у модернізацію портів та аеропортів, високий рівень зношення основних засобів транспортних підприємств, відсутність комплексних регіональних логістичних центрів призводять до зростання витрат ресурсів та часу, пов'язаних із використанням регіональних потоків від виробника до споживача.